

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Бж. № 276 - К II
Дата 15.05.2026г

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Районен съд – Плевен

Изх. № 5845
Дата: 12.05.2026

*Съставен Р.г. № 11/2026г.
Определен съдия - адвокат
съдия Петрова - Дженева
18.05.2026г*

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

на основание чл. 150, ал.2, пр.2, вр. чл. 149, ал.1, т.2 от Конституцията на
Република България

от Районен съд-Плевен, наказателно отделение, първи състав
за обявяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 53,
ал.1, б.“а“ от НК

Уважаеми конституционни съдии,

Пред сезирания съд е поставено за разглеждане НОХД № 695/2026г. по
описа на Районен съд-Плевен в производство по чл. 382, вр. с чл. 381 от НПК.

По предложение на Районна прокуратура-Плевен в съда е внесено за
разглеждане споразумение, постигнато между наблюдаващия пр. пр.
№5059/2025г. по описа на Районна прокуратура-Плевен прокурор В. Иванова-
Атанасова, защитникът на обвиняемия – адвокат Яков от АК-Плевен и
обвиняемият _____ по силата на което страните в
производството са се споразумели на обвиняемия _____ за това, че на
24.06.2025г. в местността _____ на изхода на село _____ обл.
Плевен в посока село _____, обл. Плевен, чрез използване на моторно
превозно средство – лек автомобил марка „Фолксваген“, модел _____, с
_____ с прикачено към него ремарке, марка и модел _____ с
_____ – негова собственост, отнел чужди движими вещи: три бали с
фураж „люцерна“, всяка с тегло от 300 кг., всяка на стойност 65,96 евро /129
лв/, всички на обща стойност 197,87 евро /387 лв./ от владението на
_____ от с. _____, обл. _____, без негово съгласие с
намерение противозаконно да ги присвои – престъпление по чл. 195, ал.1, т.4,
вр. чл. 194, ал.1 от НК, за което да му бъде наложено наказание „лишаване от
свобода“, за срок от шест месеца, чието изпълнение бъде отложено с
изпитателен срок от три години.

С писмо, с вх. №10259/01.04.2026г. на РС-Плевен, с което на основание чл.242, ал.1 от НПК наблюдаващият прокурор е внесъл делото за разглеждане се иска съдът с отделно определение по реда на чл. 306, ал.1, т.1 от НПК, на основание чл.53, ал.1, б. „а“ от НК да отнеме в полза на държавата движимите вещи – моторно превозно средство, лек автомобил марка „Фолксваген“, модел _____ с _____ с прикачено към него ремарке, марка и модел _____, собственост на обвиняемия _____, които са послужили за извършване на умишлено престъпление-предмет на посоченото досъдебно производство.

От доказателствените средства и писмените доказателства събрани в досъдебното производство се установява, че посочените вещи са послужили за извършване на престъплението, като са използвани за теглене и превоз на вещите предмет на престъплението и са собственост на обвиняемия.

Решаващият съд в съдебно заседание на 02.04.2026г. на основание чл. 382, ал.7 от НПК е одобрил постигнатото споразумение между страните, по силата на което на обвиняемия _____ е наложено наказание на основание чл.195, ал.1, т.4, вр. чл. 194, ал.1 от НК – шест месеца „лишаване от свобода“, което изпълнение е отложено на основание чл. 66, ал.1 от НК с три години изпитателен срок.

В следващо открито съдебно заседание, същия ден в производство по чл. 306, ал.1, т.1 от НПК, за което е сезиран с посочено писмо за отнемане на вещите послужили за извършване на умишлено престъпление, след изслушване на страните съдът е спрял производство на основание чл. 25, ал.1, т.4 от НПК, за да отправи преюдициално запитване до СЕС.

Настоящата преценка на сезиращия съд е, че следва да се обърне към Конституционния съд на Република България по следните съображения:

Законодателят вменява на съда задължението, независимо от наказателната отговорност да отнема в полза на държавата имуществото, което принадлежи на виновния и е било предназначено или послужило за извършване на умишлено престъпление – чл. 53, ал.1, б. „а“ от НК, като тази норма е в сила от 31.01.2026г.

Безспорно по делото вината на обвиняемия _____ е доказана по силата на сключеното между страните и одобрено от съда споразумение, което има последиците на влязла в сила присъда.

На страница 60 и 61 от досъдебното производство е установено, че вещите послужили за извършване на престъплението – моторно превозно средство и ремарке за лек автомобил са собственост на обвиняемия.

В този смисъл са налице предпоставките на чл. 53, ал.1, б. „а“ от НК, за отнемане на посочените вещи.

Сезиращият съд обаче счита, че ако отнеме в полза на държавата вещите послужили за извършване на престъплението ще игнорира практиката на Конституционния съд за допустимо ограничаване на правата, в конкретния

случай на правото на неприкосновеност на частната собственост, което да прави отнемането ѝ „съразмерни с характера на защитавания интерес“ (решение №20/1998г. по к.д. № 16/1998г., решение №7/1996г. по к.д. 1/1996г.).

Макар и в досъдебното производство да не е изследван въпроса за стойността на вещите, чието отнемане се иска и съдът в производството по чл. 306, ал.1, т.1 от НПК да не може да търси посредством назначаването на съдебно-оценителна експертиза установяване на тяхната стойност, житейски логично е, че тя многократно надвишава стойността на отнетите и впоследствие възстановени с изплащането на 400 лв. вещи предмет на престъплението.

Налице е несъразмерност между тежестта на извършеното престъпление, с оглед стойността на вещите предмет на престъплението, възстановяването на причинените имуществени вреди, наложеното наказание от една страна и от друга страна навлизането в имуществената сфера на виновния, като съдът е лишен от възможността да прецени и прецизира необходимостта от приложението на чл. 53, ал.1, б. „а“ от НК, поради императивния характер на прилагането ѝ.

Сезирацията съд, счита че тази мярка на държавна принуда не подлежи на съдебен контрол, освен за наличието на предпоставките за приложението ѝ (доказана вина и право на собственост или присъждане на равностойност). Дори инстанционният контрол на произнесеното определение по чл. 306, ал.1, т.1 от НПК, обхваща единствено наличието на посочените предпоставки.

За разлика от наказанията, предвидени в разпоредбите на чл. 38-52 от НК и възможностите за тяхната индивидуализация, съобразно нормите на чл.54-58 от НК, а за непълнолетните подсъдими чл.60-65 от НК, мярката по чл.53, ал.1, б“а“ от НК не подлежи на каквато и да било преценка по смисъла на чл.36 от НК и следва да бъде приложена не само по отношение на пълнолетни осъдени лица, а и по отношение на непълнолетни виновни извършители на престъпление, носители на правото на собственост, като нейното приложение, съдът счита, че влиза и в противоречие с целите на наказанието по чл. 60 от НК.

Съгласно разпоредбата на чл.117, ал.2 от Конституцията на Република България съдът е основен носител на съдебната власт, като само съдилищата правораздават /чл. 119 от КРБ/. В изпълнение на тази своя функция, да защитава по смисъла на Наказателния кодекс от престъпни посегателства личността и правата на гражданите и цялостно установения в страната правов ред съдът налага предвидените в разпоредбата на чл.54-58 и чл.60-65 от НК наказания.

Сезирацията съд счита, че мярката по чл.53, ал.1, б. “а“ от НК по своята същност се намира в противоречие с разпоредбите на чл. 119, ал.1 от Конституцията на Република България, поради своята императивност, лишаваша съда от правораздавателната му функция, защото съдът когато осъществява наказателното правосъдие е свободен в преценката си за вида и

размера на наказанието в пределите на специалната част на НК, а със задължителното приложение на чл.53, ал.1, б. „а“ от НК, законодателят го е лишил от каквото и да било възможност за индивидуализация и съразмерност, на които принципи е основана наказателната доктрина.

Сезирацията съд счита, че мярката по чл. 53, ал.1, б. “а“ от НК е в противоречие с чл. 6, ал.2, предложение последно от Конституцията, защото извършителите на престъпния деяния с различна степен на лична и обществена опасност и имуществен статус ще търпят една и съща санкция, поради което ще бъде нарушен принципа за равенство пред закона.

Сезирацията съд в съответствие с тълкувателната практика на ЕСПЧ счита, че намесата в правото следва да съответства на „належаща обществена потребност“, за да се приеме за необходима в едно демократично общество, а такава потребност съществува, когато основанията, изтъкнати за да я оправдаят, са на първо място – релевантни и на следващо място – и достатъчни и намесата е пропорционална на преследваната със закона легитимна цел. ЕСПЧ сочи, че „Според установената практика на Съда идеята за необходимост предполага намеса, която съответства належаща обществена потребност и по-специално да е пропорционална на преследваната легитимна цел /делото Olsson срещу Швеция/. Съдът е указал с решението по делото Handyside срещу Обединеното кралство, че за да бъде ограничението на правото обосновано и намесата на държавата в него – пропорционална на легитимната цел, правото на държавата за намеса следва да е упражнено от нейните органи при надлежно разглеждане на елементите на правото по Конвенцията и оценка на мотивите за намесата в него и при доказателства за осъществяване процес на балансиране на конкуриращите се интереси. Съдът е установил нарушение на КЗПЧОС, поради липса на сериозна балансираща оценка, относно ограниченото право по Конвенцията и конкуриращият обществен интерес, посочен от държавата за намесата ѝ в правото – делата Hirst v UK /№2/ и Dickson v UK.

Сезирацията съд счита, че оспорената разпоредба на чл. 53, ал.1, б. “а“ от НК несъответства на „належаща обществена потребност“ в конкретния казус, който е поставен за разглеждане пред него, но поради императивността на разпоредбата е лишен от възможността за преценка. Посочените тълкувателни разяснения на ЕСПЧ налагат извода, че посочената разпоредба е в нарушение на изискванията на КЗПЧОС.

Конституционният съд е подчертавал, че предвидените в закона случаи на ограничаване на основни права, изрично очертани в Конституцията трябва да имат достатъчно основателни и сериозни причини – Решение на КС № 9/98г. по к.д. № 6/98г.

Оспорената разпоредба на чл. 53, ал.1, б. “а“ от НК е национална правна норма, която не попада в обхвата на компетентността на Съюза, така както са определени в договорите и не представлява мярка по прилагането на правота на ЕС, поради което сезирацията съд насочи искането си към КС.

По изложените мотиви Районен съд-Плевен, наказателно отделение, първи състав приема, че са налице основанията по чл.150, ал.2 от Конституцията за отправяне на искане пред Конституционният съд за упражняване на правомощията му по чл.149, ал.1, т.2 от КРБ, за обявяване на противоконституционност на чл. 53, ал.1, б. "а" от НК, съобразно изложеното във връзка с НОХД № 695/2026г. по описа на Районен съд гр. Плевен.

Приложения:

1. Препис от Писмо с вх. №10259/01.04.2026г. на РС-Плевен;
2. Препис от Споразумение за прекратяване на наказателното производство по пр.пр. № 5059/2025г. по описа на РП-Плевен;
3. Препис от Протокол с рег. №145/02.04.2026г. по НОХД № 695/2026г. по описа на РС-Плевен;
4. Препис от Протокол с рег. №753/03.04.2026г. по НОХД № 695/2026г. по описа на РС-Плевен;

Съдия:

Д. Кирилов

